

ई-पत्रिका
अनलाइन पढ्नका
लागि क्यूआर कोड
स्क्रान गर्नुहोला ।

गौशालामा सडक दुर्घटनामा परि एकजनाको मृत्यु

खबर दर्पण समाचारदाता
भदौ २८ गते, महोत्तरी
गौशालामा सडक दुर्घटनामा परि
एकजनाको मृत्यु भएको छ ।
इलाका प्रहरी गौशालाका अनुसार
गएराति गौशाला सम्सी सडकखण्ड
अन्तर्गत पर्ने श्री मावि निगौल
सडक खण्डमा भएको दुर्घटनामा
मोटरसाईकल चालक गौशाला
नगरपालिका ५ का १८ वर्षीय
सोनुकुमार राउतको घटनास्थलमै
मृत्यु भएको हो ।
सोनुले चलाई रहेको प्र २ - ०२ -
००१ प ४२५१ मोटरसाईकले
दाउरा वोकि ल्याउँदै गरेको
साईकललाई ठक्कर दिँदा दुर्घटना
भएको थियो । सो दुर्घटनामा परि
सोहि मोटरसाईकलमा सवार

गौशाला नगरपालिका वडा नं. १
का २२ का मानव भारती गम्भीर
घाईते भएका छन् । उनको
बर्दिवासमा उपचार भईरहेको
ईलाका प्रहरी कार्यालय गौशालाले
जनाएको छ ।
यता साईकल चलाईरहेको औरही
नगरपालिका ४ का ६८ वर्षीय
सोगारथ साह सामान्य घाईते भएको
र उपचार पश्चात घर
फर्किसकेको प्रहरी निरीक्षक
मनोजकुमार यादवले बताए ।
मृतकको शवलाई पोष्टमोर्टमका
लागि जलेश्वर पठाईएको प्रहरीले
जनाएको छ ।

मादक पदार्थ सेवन गरी
सवारीसाधन नचलाउँ

मुसहर बस्तीमा विशेषज्ञ टोली, अत्याधुनिक प्रविधिद्वारा क्षयरोग जाँच

रवीन्द्र उप्रेती

भदौ २८ गते, बर्दिवास
क्षयरोगबाट आक्रान्त बर्दिवास-१४
स्थित नमुना मुसहर बस्तीमा
मन्त्रीसहित सञ्च र प्रदेश केन्द्रित
स्वास्थ्यकर्मीको टोली आइपुगेको छ।
धुमस सुन्तली फाउन्डेसनद्वारा
निर्मित व्यवस्थित आवासमा व्याप्त
अव्यवस्था एवं क्षयरोग
सङ्क्रमणबारे गोरखापत्रले समाचार
र सम्पादकीय प्रकाशित गरेपछि
सरकारी एवं गैरसरकारी स्वास्थ्य
संस्थाका प्रतिनिधिको मुसहर
बस्तीमा एकै पटक ओड्रो लागेको
हो।

मङ्गलवार अपराह्न बर्दिवास
पुनभएका मधेश प्रदेशका स्वास्थ्य

तथा जनसङ्ख्यामन्त्री वीरेन्द्रप्रसाद
सिंहले नमुना बस्तीका घर घरे पुगेर
मुसहर समुदायको शिक्षा, स्वास्थ्य,
समस्या र आवश्यकताबारे

जानकारी लिनुभएको थियो। उहाँले
क्षयरोग पहिचान भएकालाई
निःशुल्क उपचार, पोषण
खर्चलगायतको सुविधा मधेश प्रदेश
सरकारले उपलब्ध गराउने
बताउनुभयो।

त्यसअघि नै भक्तपुरबाट क्षयरोग
निदान घुम्ती सेवाको सुविधासम्पन्न
गाडी लिएर राष्ट्रिय क्षयरोग
नियन्त्रण केन्द्रका निर्देशक डा.
प्रज्वल श्रेष्ठ र प्रदेश स्वास्थ्य
विशेषज्ञसहितको टोली लिएर
मुसहर बस्ती पुगिसकनुभएको थियो।
यसका साथै प्रदेश जनस्वास्थ्य
प्रयोगशालाका निर्देशक डा.
श्रवणकुमार मिश्र, विश्व स्वास्थ्य
सङ्गठनकी प्रतिनिधि नवड डोल्मा
तामाङ, बागमती सेवा समाज, सेभ
द चिल्ड्रेन, वि.एन.एमटी (विराट
नेपाल मेडिकल ट्रस्ट), जिल्ला
स्वास्थ्य कार्यालयलगायत संस्थाका
प्रतिनिधि स्वास्थ्य परीक्षण र
विवरण सङ्कलनका लागि मुसहर
बस्ती पुनभएको थियो।
मुसहर बस्तीमा सञ्चारकर्मीसँग
कुरा गर्दै राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र
भक्तपुरका निर्देशक डा. श्रेष्ठ तथा
मधेश प्रदेशका स्वास्थ्य सचिव डा.
यादवले मुसहर बस्तीमा बसोबास
गर्ने सबै जनाको अत्याधुनिक
प्रविधिद्वारा क्षयरोग जाँच गर्ने
प्रक्रिया सुरु भएको जनाउनुभयो।
“उन्नत प्रयोगशालासहितको गाडी
र विशेषज्ञको टोली लिएर नमुना
मुसहर बस्तीमा आएका छौं,”
निर्देशक श्रेष्ठले बताउनुभयो, “अब
स्वास्थ्य परीक्षणदेखि उपचारसमेत
घरमै पाइने सुविधाले क्षयरोग
निवारण प्रभावकारी हुने विश्वास
लिएका छौं।”
चर्चामा घुम्ती सेवाको गाडी

राष्ट्रिय क्षयरोग केन्द्र भक्तपुरबाट
बर्दिवास-१४ स्थित नमुना मुसहर
बस्ती आइपुगेको ‘क्षयरोग
निवारण घुम्ती सेवा’ को बस अहिले
यहाँ चर्चा र चासोको विषय बनेको
छ। यो बस आफैमा ‘चल्ला
फिरता अत्याधुनिक प्रयोगशाला’
भएकाले यसले मधेश प्रदेशकै
क्षयरोग निवारणमा आशा र
भरोसा थपेको छ।
केन्द्रका प्रयोगशाला निरीक्षक
ईश्वरी भुसालका अनुसार यो बसमा
डिजिटल एक्सरे मेसिन जडान
भएको छ। यसको प्रिन्ट निकाल्न
पर्दैन। यो मेसिनले खिचेको
एक्सरे इमेल, ह्वाटस एप र
पेनड्राइभमा लोड गरेर जाँच गर्न
जुनसुकै ठाउँबाट विशेषज्ञसम्म
पठाउने सुविधा छ।
खकार जाँच्ने माइक्रोस्कोपदेखि
जिन स्पट मेसिन पनि बसमा
जडान छ। यतिले पहिचान नभए
छालाबाट क्षयरोग पत्ता लगाउने
‘मेनटक्स’ जस्ता अत्याधुनिक
मेसिन पनि यसै बसमा जडान
भएकोले यसलाई ‘क्षयरोग
निवारण घुम्ती सेवा’ नामकरण
गरिएको उहाँले बताउनुभयो।
निर्देशक श्रेष्ठले यो बस मधेश
प्रदेशलाई हस्तान्तरण गरिएकाले
अब टोलबस्तीमै पुगेर सेवा दिन
सकिने हुँदा क्षयरोग निवारणमा
यसको महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने
जानकारी दिन भयो। स्वास्थ्य टोली
पुगेको पहिलो दिन मुसहर बस्तीका
१०५ जनाले नाम दर्ता गरी जाँच
सुरु गरिएको छ। बस्तीमा पुगेको
‘क्षयरोग निवारण घुम्ती सेवा’
बसवाटै सबै जनाको एक्सरे, खकार
सङ्कलन र छालाबाट क्षयरोग पत्ता
लगाउने ‘मेनटक्स’ जाँच भइरहेको
भुसालले बताउनुभयो।

The call of the BLUE

YAMAHA FESTIVE EXCHANGE & UPGRADE

FESTIVE SCHEME
CASH DISCOUNT UPTO
RS. 1,00,000/-*

FINANCE SCHEME
EASY FINANCE | 0% INTEREST RATE
LOWEST EMI START FROM RS. 99/- PER DAY

LUCKY DRAW & WIN

DAILY YAMAHA RACING JACKET

WEEKLY IPHONE 14

MONTHLY TRIP TO JAPAN

FREE HELMET

Finance powered by

BHADRA 31ST - ASHOJ 05TH

www.yamaha.com.np

**MAHENDRANAGAR, DHANUSHA
SANJANA AUTO**

**9765531500, 9815844385,
9880752250**

बालबालिकाहरूलाई अतिवार्ध विद्यालय पठाऔं ।
शिक्षा छिपर असल नागरीक बनाऔं ।
औरही नगरपालिका कार्यालय
महोत्तरी

सम्पादकीय

जलवायु परिवर्तनले कृषि

उत्पादकत्वमा कमी ल्याउन सक्छ

जलवायु परिवर्तनले खाद्यान्न उपलब्धतामा बाधा पुऱ्याउन सक्छ। खाद्यान्नमा पहुँच घटाउन सक्छ, र खानाको गुणस्तरलाई असर गर्छ। उदाहरणका लागि, तापक्रममा अनुमानित वृद्धि, वर्षाको ढाँचामा परिवर्तन, चरम मौसमी घटनामा परिवर्तन र पानीको उपलब्धतामा कमीले कृषि उत्पादकत्वमा कमी ल्याउन सक्छ। जलवायु परिवर्तनले भोकविहीन संसार तर्फको प्रगतिमा बाधा पुऱ्याउन सक्छ। एक बलियो र सुसंगत विश्वव्यापी ढाँचाले खाद्यान्न उपलब्धतामा असर पार्न सक्ने वाली उत्पादकत्वमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई बुझ्न सकिन्छ।

आपूर्तिमा अल्पकालीन परिवर्तनशीलताका कारण सम्पूर्ण खाद्य प्रणालीको स्थिरता जलवायु परिवर्तनअन्तर्गत जोखिममा पर्न सक्छ। यद्यपि, सम्भावित प्रभाव क्षेत्रीय तराजुमा कम स्पष्ट छ, तर यो सम्भावना छ कि जलवायु परिवर्तनशीलता र परिवर्तनले हाल भोकमरी र कुपोषणको जोखिममा रहेका क्षेत्रहरूमा खाद्य असुरक्षा बढाउनेछ। त्यसैगरी, खाद्यान्नको पहुँच र उपयोगमा परोक्षरूपमा घरायसी तथा व्यक्तिगत आम्दानीमा असर पर्ने र खानेपानीमा पहुँच नपुग्ने र स्वास्थ्यमा क्षति पुगेर खाद्यान्नको उपयोगमा असर पर्ने अनुमान गर्न सकिन्छ। प्रमाणले खाद्य सुरक्षामा जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई अभि लचिलो जलवायु-स्मार्ट खाद्य प्रणालीतर्फ अनुकूलन र न्यूनीकरण कार्यहरूमा पर्याप्त लगानीको आवश्यकतालाई समर्थन गर्छ।

यो परिभाषाले खाद्य आपूर्तिको चार प्रमुख आयाम समावेश गर्छ-उपलब्धता, स्थिरता, पहुँच र उपयोग। पहिलो आयाम पर्याप्त खाद्यान्नको उपलब्धतासँग सम्बन्धित छ अर्थात् खाद्यान्नको माग पूरा गर्ने कृषि प्रणालीको समग्र क्षमता। यसको उपआयामहरूमा वाली र चरन उत्पादनको कृषि-जलवायु आधारभूत कुराहरू समावेश छन् र सामाजिक-आर्थिक र सांस्कृतिक कारकहरूको सम्पूर्ण दायरा जसले किसानहरूले बजारको प्रतिक्रियामा कहाँ र कसरी प्रदर्शन गर्छन् भनेर निर्धारण गर्छ।

जनकपुरलाई पखिँरहेको भिँभा

-चन्द्रकिशोर

मधेश प्रदेशमा गतिलो बाटो सकिएर जब कच्ची बाटो सुरु हुन थाल्छ तब बुझ्नुपर्ने हुन्छ- कुनै दलित बस्ती नजिकिँदै छ। आज पनि बहुसंख्यक दलित बस्तीहरू राम्रा सडकको सम्पर्कबाट वञ्चित छन्। धनुषा जिल्लाको एउटा गाउँ हो- भिँभा। अहिले यो विदेह नगर पालिकाको चौहद्दीभित्र पर्छ। वसगजा र कटार नदीको बाढीबाट आप्लावित भैरहने यो गाउँको विशेष चिनारी छ। यस्तो चिनारी जसले पुस्तौँदेखि पछ्याइरहेको छ। स्थानीय बासिन्दाहरू त्यो चिनारीलाई लुकाउँदैनन्। उनीहरू आफूलाई लुकाउन चाहँदैनन्। उनीहरूले विरासतमा जे पाएका छन्, नवागन्तुकलाई त्यही सुनाउँछन्। उनीहरूसँग गर्फिँदै गर्दा मैले भगवत रावतको काव्यप्रति सभ्रिँरहेको थिएँ- 'मुझे एक भाषा चाहिए / जो उसकी आँख को आँख कह सके / और जिसका अर्थ / सिर्फ आँख हो।'

खुला समाजमा निरन्तर सार्वजनिक परीक्षण भैरहन्छ। तर राज्यकोप लुटका अनेक काण्डले निरन्तरता पाइराखेको यो समय कसैले पनि धक फुकाएर यो स्विकारिँदैन, 'मेरा आफन्त लुटेरा थिए वा छैन।' भिँभाको एउटा समुदाय भने सगर्व सुनाउने गर्छ, 'हाम्रा पुर्खा डाकु थिए।' उनीहरूको मूल पेसा नै डकैती थियो। उसो त यस्तै कर्म गरेर बाँच्ने छेउछाउका अकौडा, नरहियाजस्ता गाउँहरू पनि छन्, तर भिँभा पूर्वडाकाहरूको गाउँको प्रतीकजस्तो बन्यो। सन् १९७२ मा भारतको चम्बल घाटीका डाकुहरूलाई आत्मसमर्पण गराईंदा लोकनायक जयप्रकाश नारायणले भनेका थिए, 'हामी यी डाकाहरूलाई हिरो बनाउन चाहँदैनौं। हामीले त यिनीहरूलाई केवल नागरिक बनाउन खोजेका छौं।' व्यवस्थाहरू परिवर्तन भइरहे तर भिँभावासीलाई कसैले पनि उनीहरूकै आँखाबाट हेर्न चाहैन। आज पनि उनीहरू आधारभूत नागरिक सुविधाबाट वञ्चित छन्।

जसको कोही छैन, त्यसका लागि सरकार हुनुपर्नेमा लोकदेवता सलहेशका यी भक्तहरू अभैसम्म सलहेशलाई नै गुहार्नुपर्ने अवस्थामा बाँचिरहेका छन्। भविष्य फेरिने कुनै संकेत जनकपुरको सत्ताले दिएको छैन। समय फेरिएको पक्का हो, शासकीय मनोवृत्तिमा भने खासै बदलाव आएको छैन। डाकाबहुल गाउँको परिचयमा अभ्यस्त भिँभावासीसँग सुनाउनपर्ने अर्को के नै छ, र ? भोट माग्न आउनेहरू केही गुलिया वाचा गर्छन्। चुनाव सकिएलगत्तै वेपत्ता हुन्छन्। रिपोर्टरका लागि पुग्ने सञ्चारकर्मीहरू यहाँका पूर्वडाकाहरूको खोजी गर्छन्, तिनको स्वीकारोक्ति सुन्छन्। आफ्ना मिडियाका लागि तस्वीर एवं सामाजिक सञ्जालका लागि तिनै डाका कहलएकाहरूसँग सेल्फी खिचेर विदावारी हुन्छन्। वपौँदेखि यस्तै चल्दै आइरहेको छ। निकट अतीतसम्म पनि त्यहाँका वर पीपलमा गोहीको आँसु कति बरयो- बरयो ! थानेदारहरू आजपर्यन्त त्यहाँ तुजुक देखाउन पुग्ने गर्छन्। सत्ताले जहिले पनि बहिष्कृत समुदायहरूलाई ठाउँमा राख्न तिनैमध्येको महत्त्वाकांक्षी व्यक्तिलाई प्रयोग गर्छ। भनिन्छ, जसले इतिहासको व्याख्यालाई आफ्नो स्वार्थअनुकूल स्थापित गर्न सक्छ, वर्तमानलाई निर्देशित र नियन्त्रण गर्ने अधिकार पनि उसैले पाउँछ। विगतमा पञ्चायती शासनका हर्ताकर्ताहरूले यी डाका कहलएकाहरूको प्रयोग प्रजातन्त्रवादी सेनानीहरूलाई तह लगाउन गरे। अहिले सुन तस्करी गराएर आफ्नो राजनीति सपान उद्यत वर्गजस्तै तत्कालीन समयमा चतुर प्रशासकहरूले सीमान्त गाउँका यी बासिन्दाहरूलाई एउटा 'लुट उद्योग' का अभिकर्ता बनाए। स्थानीय जमिनदारहरूले यिनकै पाखुराका भरमा विपक्षीलाई कज्याए। पञ्चायत ढल्यो, तर भिँभावासीलाई प्रयोग गर्ने नुस्खा बदलिएन। प्रसिद्ध अहिंसावादी विनोवा भावे

चम्बल घाटीका डाकुहरूलाई 'डाकु' को साटो 'बागी' भन्न मुनासिब ठान्यो। त्यहाँको एउटा प्रार्थनासभामा उनले भनेका थिए, 'मान्छेहरू भन्छन्- यहाँ चोरी-डकैतीको समस्या छ। यो समस्याको मुख्य कारण हो- गरिबी, व्यक्तिगत दुश्मनी र प्रहरी। यो समस्याको चौथो कारण हो- दलगत राजनीति र चुनाव। यदि यी समस्यालाई दूर गर्न सकियो भने डाकुहरूको समस्या सोभै हल भैहाल्छ।' प्रेम र करुणाका साथ भिँभावासीसँग समस्याको जडमा पनि यिनै कुरा भेटिन्छन्। समस्याको जरो निकै गहिरो छ। यो समुदायको जुभारुपको इतिहास गाउँको भौगोलिक अवस्थिति, वरिपरिको जातीय शक्ति संरचना र राज्यतन्त्रको मानस एवं राजनीतिको चरित्रमा लुकेको छ। समस्याको जरो उखेल्ने चेष्टा नगरी भिँभावासीको स्थायित्व, गतिशीलता एवं उन्नति सम्भव हुन्न। यिनीहरूको अपरिपक्व व्यवस्थापनले त समाजलाई नै असफलतातिर उन्मुख गराउन सक्छ।

भिँभावासीका संघर्षका कथाहरूलाई सामान्यीकरण गर्न गाह्रो छ। 'पलायन वा पुनर्वापसी' वर्तमानपति असन्तुष्ट भिँभावासीहरूको फरक खालको अभिव्यक्ति हो। यही असन्तुष्टिका कारण चुप लागेका भिँभावासीलाई निष्क्रिय भएको ठान्नु बहुतहका सरकारको भ्रम हो। दशगजानजिकको मधेशको यो गाउँमा आज पनि वर्षाका बेला कोही विरामी भए गराएर आफ्नो राजनीति सपान उद्यत वर्गजस्तै तत्कालीन समयमा चतुर प्रशासकहरूले सीमान्त गाउँका यी बासिन्दाहरूलाई एउटा 'लुट उद्योग' का अभिकर्ता बनाए। स्थानीय जमिनदारहरूले यिनकै पाखुराका भरमा विपक्षीलाई कज्याए। पञ्चायत ढल्यो, तर भिँभावासीलाई प्रयोग गर्ने नुस्खा बदलिएन। प्रसिद्ध अहिंसावादी विनोवा भावे

हचिकएका छन् अनि बिनापैसा बाहिरिने कसरी ? बेलाबखत बाढी दुःख दिन आइपुग्छ नै। पूजागृह ठडिएको छ, यता सामुदायिक भवनमा आहाल जमेको छ। गाई-भैसीको दूध बेच्न पनि टाढा जानुपर्छ। पारिपट्टिका आफन्तहरूको जीवनस्तर तुलनात्मक रूपमा बढिया छ। 'भिँभावासी' शब्द सुन्दा एक थरिले नाक खुम्च्याउँछन्। पहिलापहिला पनि भिँभा पुगेकाहरूलाई लाग्ला, यो त विगतको जस्तो दुर्गम छैन, तर जे सामुन्ने छ, त्यो अपुग र अधकल्बो छ। प्रहरी-प्रशासनको वक्रदृष्टि कायमै छ। उनीहरू विरालोलाई विरालो सावित गर्न उद्यतभै छन्। औसत व्यक्तिको दैनिकी कठिनाइपूर्ण छ। यस्तोमा उनीहरू फेरि पुरानै पेसामा फर्किनु ? शान्तिपूर्ण जीवन जिउने एउटा सामूहिक सपनाको चिहान खन्न मानौँ राज्य स्वयं अग्रसर छ। कसरी बचाउने भिँभावासीलाई ? लोकतन्त्रले अर्थ हराउँदै गएको सन्दर्भमा कतै पिटर मायरले लेखेका थिए, 'जनता अर्ध-सार्वभौम छन् भन्ने मान्यता पनि स्थलित हुँदै गैरहेको छ। लोकतन्त्रमा लोक नै हराएको छ।' भिँभावासी-मुक्तिको मुद्दा आमूल राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक रूपान्तरणसँग जोडिएको छ। बहुतहका सरकार आएपछि राजनीतिक रूपान्तरण केही हदसम्म भएको मान्ने हो भने चुनावका बेला यहाँको भोट खोजिन्छ। जित्ने ले फेरि यिनीहरूलाई अछुत ठान्छ। कारणमा भन्ने गरिन्छ, 'तिमीहरूले मलाई त भोट नै हालेनौं !' घर छेउकै सरकारलाई किन दबाव दिँदैनौं ?' भन्ने पत्तिकारको प्रश्नमा जवाफ सुनिन्छ, 'चोर उचक्के डाकुओं को तुम कहते हो सरकार कहूँ ?' हाम्रो समाजमा डाकु र बागीहरूका अनेक कथा सुनिन्छन्। तिनीहरूका हृदय परिवर्तन भएका किंवदन्तीहरू पनि प्रशस्त सुनिन्छन्। -कान्तिपुरबाट

जनकपुर आवश्यक टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुर	धनुषा अस्पताल तथा अनुसन्धान केन्द्र प्रा.लि.	५२५८००	वर्दिवास	वर्दिवास अस्पताल	५५००९०	जलेश्वर	अस्पताल	५२००७०
	जनपा वारुण यन्त्र	५२००११		ट्राफीक प्रहरी	५५००५५		प्रहरी	५२०००९
	एम्बुलेन्स (सरोज फाउण्डेशन)	५२२८०६		छिन्नमस्ता सशस्त्र प्रहरी गण	५५०४०४		अस्थायी प्रहरी चौकी भीठामोड	५२०२०९
	एम्बुलेन्स (मारवाडी सेवा समिति)	-५२२७६२, ५२१७८४		जिल्ला खानेपानि (गौरी डाडौँ)	५५०००५		एम्बुलेन्स	५२०१००
	एम्बुलेन्स (जानकी मेडिकल कलेज)	-५२६०९०, ५२६०९१		ढल्केवर (नो लाईट)	०४१-५६००६८		विद्युत्	५२००६६
	महाविर युवा कर्मिटी एंबुलेन्स	२५९८०		सुरक्षा क्याम (रेडियो नेपाल)	५५००२३		विद्युत्	५२०११६
	कृष्णा नर्सिंग होम	५२१९१८		वर्दिवास गा.वि.स.	५५००३१	IRDS समाज सहकारी अस्पताल		
	जनकपुर मेडिकल सेन्टर	५२०७५४		खानेपानि कार्यालय	५५०११०	ढल्केवर		
	जिया अल्ट्रासाउण्ड इमरजेन्सी सेन्टर	५२३३२८		प्रहरी	५२०११९		एम्बुलेन्स	
	जनकपुर रेल्वे	५२०२११		प्रहरी	५२००९९		(सोसल वेलफेयर & रिसर्च सेन्टर)	४१-५४०२३२
	आँखा अस्पताल	५२०३९७		वर्दिवास दुरसञ्चार	५५००००		महेन्द्रनगर, धनुषा	९८४०२४५० / ९८०४८२५६०
	जनकपुर सुरक्षा गुल्म	५२०१८६ / ५२६५८६		पारिजात स्मृति अस्पताल	५५०३७२		एम्बुलेन्स	
	प्रहरी	५२००९९		नेपाल परिवार नियोजन संघ	५५०१०७		(हिमालय युवा क्लब नक्ताभिज)	०४१-६२०४९१
	एम्बुलेन्स रेडक्रस	१०२		इलाका प्रहरी कार्यालय वर्दिवास	५५०००६		९८०४८२५६०	
	जनकपुर अञ्चल अस्पताल	५२००३३					एम्बुलेन्स	
	बख्तर प्रसुति सेवा केन्द्र	५२२४५७					(विद्युत् फ्युज शाखा)	०४१-६२०४९१
	विद्युत् फ्युज शाखा	५२०१५१					९८०४८२५६०	
	बुद्ध एयर	५२५०२२					इलाका प्रहरी कार्यालय महेन्द्रनगर	५४०१९९
	गोर्खा एयर	५२१२९४					विद्युत् प्राधिकरण महेन्द्रनगर	५४०१६१
	सीता एयर	५२५९९०						
	जानकी केबल टिभी नेटवर्क	५२३७२८						

पथलैया-कमला सडक खण्डमा दुई महिनामा बस्नुन लागेको कांग्रेस केन्द्रीय समिति बैठकमा के छन् एजेण्डा?

खबर दर्पण समाचारदाता

भदौ २८ गते, महेन्द्रनगर

पूर्व-पश्चिम राजमार्ग अन्तर्गत मधेश प्रदेशको पूर्वमा सिरहादेखि पश्चिममा बाराको पथलैयासम्म चार लेनको सडक निर्माणको काम भइरहेको छ। वि.सं २०२१ मा तत्कालीन सोभियत संघको सहयोगमा निर्माण भएको दुई लेनको पूर्व-पश्चिम राजमार्गलाई अहिले विश्व बैंकको लगानीमा स्तरवृद्धि गरेर चार लेनको बनाउने काम सुरु भएको हो।

विश्व बैंकले दिन लागेको ८८ अर्ब रूपैयाँ ऋण सहयोगबाट दुई लेनको पूर्व-पश्चिम राजमार्गलाई चार लेनको सडक निर्माण गर्न सुरु गरिएको भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले जनाएको छ। पूर्व-पश्चिम राजमार्ग अन्तर्गत एक सय ३० किलो मिटर सडकलाई पथलैया-ढल्के र ढल्के-कमला गरी दुई प्याकेजमा विभाजन गरेर अहिले सडकको साइड क्लियर गर्नेलगायत काम सुरु गरिएको पथलैया-ढल्के-कमला सडक योजना प्रमुख दीपेन्द्र पाण्डेले जानकारी दिए।

उनका अनुसार यस योजना अन्तर्गत निर्माण हुने एक सय ३० किलोमिटर सडक जंगल क्षेत्रमा २७ मिटर चौडा र सहरी क्षेत्रमा ५० मिटरको चौडा रहनेछ।

सडक विभाग, वैदेशिक सहायता कार्यान्वयन महाशाखाले पथलैया, निजगढ, चन्द्रनिगाहपुरलगायत सात स्थानमा सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नाका साथै स्थानीयवासीको राय,

सुझावसमेत लिएर काम सुरु गरेको उनले बताए। बस्ती र सहरी क्षेत्रमा ५० मिटर लिइने जग्गामा चार लेनको सडकसँगै नाला, सडकपेटीसहित साइकल लेनसमेत निर्माण गर्ने गरी कार्यहरू सुरु भइसकेको र अन्य स्थानहरूमा सडकको दुवैतर्फ सडक निर्माण गरिने आयोजनाले जनाएको छ। एउटा लेन तीन दशमलव पाँच मिटरको हुने, सडकको दुवै छेउमा रूखबिरुवा तथा फूल रोपिने र दार्याबायाँ साढे दुई मिटर अतिरिक्त कालोपत्र गर्ने योजना रहेको डीपीआरमा उल्लेख छ। सडकमा गुडै गरेको सवारी साधन विग्रिए त्यसलाई पार्किङ गर्न सक्ने व्यवस्थासमेत गरिने आयोजना प्रमुख पाण्डेले बताए।

यस सडकखण्डमा रहेको बागमती र कमला नदीको पुलबाहेक सानाठूला गरेर ७२ वटा पुलहरू पनि निर्माण हुनेछन्। साइकल लेन र फुटपाथ छोपिने गरी नाला र हने उक्त सडकको सब वेस २० सेन्टिमिटर र माथिल्लो फिनिसिङ लेवल १४ सेन्टिमिटर रहने डीपीआरमा उल्लेख छ। हाल सञ्चालनमा रहेको कज वे हटाएर आवश्यक स्थानमा बक्स कल्भर्ट निर्माण गर्ने काम भइरहेको छ।

पर्यावरणीय हिसाबले यो क्षेत्र संवेदनशील रहेकाले सडकबाट वारपार गर्ने जंगली जनावरका लागि 'एनिमल पास ब्रिज' पनि निर्माण गर्ने योजना सडक विभागको छ। विद्युत्, पानी,

नेटवर्कको पाइपलाइन र वातावरण संरक्षणको विविध पक्षमा अध्ययन गरी डिजाइन तयार गरिएको आयोजनाका प्राविधिकहरूको भनाइ थियो। सडक सीमाभित्रको संरचना हटाउने, रूख कटान गर्ने, पोल सार्ने, कजवे बनाउनेलगायत काम सडक विभागले अगाडि बढाइसकेको छ। यस राजमार्ग पथलैयादेखि कमला खोलासम्मको एक सय ३० मिटर लामो दुई लेनको सडकलाई स्तर वृद्धि गरेर चार लेनको बनाउन

ठेक्का लगाइएको सडक विभाग वैदेशिक सहायता महाशाखाका एसडीई बन्दना आचार्यले बताइन्। उनका अनुसार विश्व बैंकको ऋण सहयोगमा सडकलाई चार लेन बनाउन लागिएको हो। तीस हजार आठ सय ७१ सानाठूला रूख कटान गर्ने, प्रतिरूख दश वटाका दरले तीन लाख आठ हजार दुई सय ७० वटा बिरुवा रोपिने विभागले जनाएको छ।

चार लेन सडकका रूपमा विकास गर्न लागिएको यस राजमार्गमा लामो तथा छोटो दुरीका गरी दैनिक हजारौं संख्यामा सवारी साधन आवतजावत हुने गर्छन्। करिब ६० वर्ष पहिला निर्माण गरिएको पूर्व-पश्चिम राजमार्ग सवारी साधनको चापले साँघुरो हुनाका साथै दुर्घटनाको कारण बर्सेनि ठूलो संख्यामा भइरहेको मानवीय क्षति कम गराउन वर्षौंदेखि विज्ञहरूले सडक चौडा पार्ने सुझाव दिँदै आएको अहिले राजमार्ग विस्तारको काम सुरु भएको हो।

खबर दर्पण समाचारदाता

भदौ २८ गते, काठमाडौं

नेपाली कांग्रेसको नियमित केन्द्रीय समिति बैठक असोज ४ गते बस्नुने भएको छ। गत साउन २ देखि १० गतेसम्म बसेको बैठकबाट नै पार्टीको केन्द्रीय समिति बैठकबाट नै पार्टी विधान अनुसार दुई महिनामा नियमित बैठक बोलाउने प्रतिवद्धता सभापति शेरबहादुर देउवाले गरेका थिए।

सोही अनुसार असोज ४ गतेका लागि केन्द्रीय कार्यसमिति बैठक बोलाएको हो। बुधवार एक विज्ञप्ति जारी गर्दै कांग्रेस मुख्यसचिव कृष्णप्रसाद पौडेलले असोज ४ का लागि केन्द्रीय कार्यसमिति बैठक बोलाइएको जानकारी गराएका हुन्।

बैठकमा साउन २०-३० सम्म भएको पार्टीको आन्तरिक विशेष अभियान, पोलिसी ह्याकाथन र वीपी साहित्य महोत्सवको समीक्षा हुने जनाइएको छ। आन्तरिक विशेष अभियानमा कांग्रेसले ७७ जिल्लामै केन्द्रीय प्रतिनिधि खटाएको थियो। कांग्रेसले युवालाई नीति निर्माणमा जोड्ने उद्देश्यले 'गिग इकोनोमी' र 'क्लाइमेट एक्सन' विषयमा पोलिसी ह्याकाथन आयोजना गरेको थियो। कांग्रेसले भदौ ९ मा पोलिसी ह्याकाथनबाट तीन उत्कृष्ट अवधारणा छनोट गरेको थियो। यस्तै कांग्रेसले भदौ २४, २५ र २६ गते भव्यताका साथ वीपी साहित्य महोत्सव आयोजना गर्यो। २४ र २५ गतेको सेसन सम्पन्न

भए पनि २६ गतेका लागि तय भएका सेसन आगामी असोज ३ गतेका लागि बोलाइएको छ। संविधानसभाका अध्यक्ष तथा एमाले उपाध्यक्ष सुवास नेम्बाङको निधनपछि कांग्रेसले वीपी साहित्य महोत्सव २६ गतेको महोत्सवको सेसन रोकिएको हो। यसका साथै केन्द्रीय समिति बैठकले महासमिति बैठकको एजेण्डा तय गर्नेछ। कांग्रेसले आगामी मंसिर १३, १४ र १५ गतेका लागि महासमिति बैठक बोलाएको छ। २०७८ मंसिर-पुस सम्पन्न १४ औं महाधिवेशनमा नेतृत्व मात्र चयन गरेको कांग्रेसले आगामी महासमिति बैठकमाथि नीति तय गर्ने बताइएको छ।

प्रो. अशोक कुमार महतो मो. ९८०७६६८२० प्रो. वेदन महतो मो. ९८०७६६९०२५ ९८८३९९८५३५

रूफटप होटल एण्ड गेष्ट हाउस

मिडिङ्ग हल, पार्टी पैलेश

गौशाला नगरपालिका-२, निगौल (मिडिङ्ग पेट्रोल पम्पको अगाडी)

यहाँ मासु फ्राई, माछा फ्राई, नस्ता (स्वाजा), स्वाना, सेकुवा तन्दुरी रोटी, पनिर, शाही ललिपप चिकेनचिल्ली, रोस्ट, छोले भटुरे इत्यादी पाउनुको साथै गेष्ट हाउस र शादी विवाह तथा अन्य शुभ कार्यका लागि मिडिङ्ग हल, पार्टी पैलेशको व्यवस्था छ। साथै होम डिलेभरिङको व्यवस्था पनि छ।

जानकी एकेडेमीक हस्पिटल प्रा.लि.

Hot line number
9748457490/9748457491

रामगोपालपुर-८ पर्सा देवाड (महोत्तरी)

सम्पर्क नं. 9854028392 / 9854021392 / 9801528392

प्रदेश नं. २ मै पहिलो पटक विभागिय विशेषज्ञ डाक्टरहरूद्वारा विरामीहरूको उपचार २४ सै घण्टा सेवा उपलब्ध गराउने पहिलो संस्था जानकी एकेडेमिक हस्पिटल प्रा.लि आफ्नो सम्पूर्ण सेवाहरू सुरु गरिसकेको सहर्ष जानकारी गराउदछौं।

२४ औं घण्टा उपलब्ध सेवा

- सम्पूर्ण इमरजेन्सी अप्रेशनहरू २४ औं घण्टा
- दैनिक OPD सेवा ९ देखि ४ बजे सम्म
- चोटपटक तथा दर्घटनामा परी हाडहरू भाचिएकाहरूलाई C-Arm मेशिनद्वारा
- अत्याधुनिक तरिकाले प्लाष्टर गर्नुको साथै विना ठूलो चिरफार गरी अप्रेशन
- अति शिकिस्त नवजात शिशुहरूको लागि NICU व्यवस्था

२४ सै घण्टा नर्मल डेलिभरी, आवश्यक अनुसार LSCS अप्रेशनको सुविधा।

- पाठेघर सम्बन्धी हरेक समस्याको उपचार गर्नुको साथै अत्याधुनिक मेशिनद्वारा अप्रेशन सुविधा।
- पेट भित्र बच्चाको अवस्था जाँचन CTG को व्यवस्था।
- विरामी भर्नाको लागि क्षलमयच को व्यवस्था।

स्नायु तथा मानसिक रोग र नाक, कान तथा श्दीको रोग प्रत्येक महिनाको पहिलो हप्ता सेवा दिइन्छ।

पत्रकार सन्तोष यादवमाथि आक्रमण, तीनजना पक्राउ

खबर दर्पण समाचारदाता

भदौ २८ गते, सिरहा पत्रकार सन्तोष यादवमाथि सिरहाको औराहीमा भौतिक आक्रमण भएको छ। स्थानीय एक व्यक्तिले उनीमाथि धारिलो हतियारले प्रहार गरेका हुन्।

नेपाल प्रेसका मधेश प्रदेश समाचार दाता रहेका यादवले गाउँको एक विद्यालयमा भएको विवादलाई लिएर फेसबुकमा स्टेटस लेखेका थिए। त्यसमा आपत्ति जनाएर स्थानीय नवल यादवले पूर्वगाविस अध्यक्ष रहेका सन्तोषका पिताको चरित्रहत्या गर्नेगरी स्टेटस लेखे। यस विषयमा विवाद हुँदा उनीमाथि नवलका भतिजाले आक्रमण गरेका हुन्। प्रहरीले तीनजनालाई पक्राउ गरेको छ।

सन्तोषका अनुसार घटना विवरण यस्तो थियो:

‘उहाँले म सित स्टेटस हटाउने कुरा गरे पनि हटाउनु भएन। त्यसपछि मैले पनि वास्ता गरिँनँ। आज बिहान स्थानीय एउटा चिया पसलमा चिया पिउने क्रममा नवल यादवको भतिज प्रभु यादव आएर मलाई धाक-धक्की दिए। म त्यहाँबाट साइड लागेर औराहीको सई धर्मेन्द्र चौधरीलाई फोन गरें। एकजना मान्छेले मलाई धम्क्याइरहेको छ। उसले हतियार बोकेर आएको शंका लागेको छ। प्रहरी पठाइदिनुस् भनेर आग्रह गरें। प्रहरी आएन। त्यसपछि थप

मानिसहरू जम्मा भए। विवाद बढ्न थाल्यो र स्थानीयले छुटाए। त्यसपछि म उभिरहेको बेला नवलको भतिज प्रभु यादवले ममाथि गाँजा काट्ने हतियार (कटारी) ले प्रहार गर्‍यो। मैले हातले छेक्न भ्याएकाले धेरै चोट लाग्न पाएन। गर्दनको साइडमा हल्का चोट लागेको छ।

सन्तोषले प्रहरीलाई जानकारी गरिपछि तीनजना पक्राउ परेका छन्। अहिले जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा प्रहरीले सन्तोषलाई समेत बोलाएर छलफल गरिरहेको छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाका प्रवक्ता डीएसपी रवीन्द्रराज पाण्डेले

फेसबुकमा स्टेटसको विषयलाई लिएर पत्रकार यादवमाथि आक्रमण भएको बताए। बिहान औराही नगर पालिका ५ स्थित चोकमा यादवमाथि आक्रमण गरिएको उनको भनाइ छ।

घटनामा प्रभु यादव, रमण यादव र किशोर यादवलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको पाण्डेले जानकारी दिए।

‘हामी घटनाबारे थप अनुसन्धान गर्दैछौं। साम्य भइसकेको विषयमा पुनः विवाद निकालेर आक्रमण भएको पाइएको छ। दुवै पक्षलाई राखेर विस्तृत बुझ्छौं। र, थप कारवाही अघि बढाउँछौं’, डीएसपी पाण्डेले भने।

मुसहर समुदायका पीडा, नागरिकता बनाउन तिस हजार

खबर दर्पण समाचारदाता

भदौ २८ गते, लहान

सिरहाका विभिन्न पालिकामा रहेका मुसहर समुदाय अझै पनि नागरिकता र जन्मदर्ताको समस्या हुँदा विभिन्न सेवा र सुविधाबाट वञ्चित भइरहेका छन्। धनगढीमाई नगर पालिका-९, मुसहरान्यामा ४५ घर परिवार रहेका सदाय बस्तीमा अहिले पनि २० परिवारसंग नागरिकता छैन भने बालबालिकाको जन्मदर्ता नहुँदा विद्यालयमा भर्ना हुन पाइरहेका छैनन्। मलहु सदायका पत्नी रामकुमारी सदाय भन्नुहुन्छ, “नागरिकताका लागि चाहिने आवश्यक कागजात लिएर सिरहा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा पाँच पटक पुगे पनि नागरिकता बनाइदिएनन्।

पाँचौँ पटक जाँदा एक कर्मचारीले भ्यालनजिक बोलाएर नागरिकता बनाउन ३० हजार रुपियाँ मागे। पतिले यति धेरै रुपियाँ कहाँबाट ल्याएर दिने भनेपछि घर फर्केर आयौं।”

मलहु सदाय र रामकुमारी सदायका आठ वर्षीय छोरी चन्द्रिका सदाय र सात वर्षीय छोरी चन्द्रा सदायको जन्मदर्ता नहुँदा विद्यालयमा भर्ना भएका छैनन्। मलहु र रामकुमारी सदाय जस्तै त्यस बस्तीमा ३० जनाले नागरिकता पाएका छैनन्। हरवाचरवा कार्यक्रम अन्तर्गत दलित जनकल्याण युवा क्लब लहानबाट सहजकर्ता आशा विश्वकर्मा, धमिनी महिला तथा बचत कार्यक्रम सञ्चालन गरेपछि त्यस समूहमा डेढ लाख रुपियाँ जम्मा भएको उहाँले बताउनुभयो। नागरिकता नभएका मुसहर समुदायको नागरिकता र जन्मदर्ताका लागि धनगढीमाई-९ का वडाध्यक्ष प्रकाश योञ्जन सविनयताका साथ लाग्नुभएकाले समस्या समाधान हुनेमा आशावादी रहेको महिला समूहका अध्यक्ष पुकारी रामले बताउनुभयो।

वरियारपट्टी वडा नं. ३, तिलैया वतीका मुसहर समुदायका ५५ घर परिवारमध्ये १० जनाको नागरिकता नहुँदा बालबालिकाको जन्मदर्ता बनिरहेको छैन। तिलैयानजिकै रहेको विद्यालयमा मुसहर समुदायको बालबालिका भर्ना हुनबाट वञ्चित भएका हरवाचरवा कार्यक्रम अन्तर्गत जय माँ दुर्गा महिला बचत समूहकी अध्यक्ष कञ्चुतरीदेवी सदायले बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “ऐलानी जग्गामा घर छ, नागरिकता नहुँदा बालबालिकाको भर्ना भएको छैन।”

मुसहर बस्तीमा नागरिकता टोली

खटाएर समस्या समाधान गरिने आश्वासन विभिन्न नेताले पटक पटक दिए पनि समस्या जुँका लुँका छ। औराही गाउँपालिका-४, इटाटारका मुसहर समुदायको पीडा पनि नागरिकता र जन्मदर्ता नै रहेको छ। नागरिकता र जन्मदर्ता नहुँदा विभिन्न सरकारी सुविधा र बालबालिका विद्यालय भर्ना हुनबाट वञ्चित भइरहेको स्थानीय कमलेश सदायले बताउनुभयो। वडाध्यक्ष सुरेन्द्र यादवका अनुसार पहिले धेरै जनाको नागरिकता थिएन। बनाउँदा बनाउँदै अझै पनि केही घरपरिवारको नागरिकता नभएको अवस्था छ। नागरिकताका लागि आवश्यक कागजात जुटाएर नागरिकता र जन्मदर्ता बनाउन वडा कार्यालयबाट नै पहल भइरहेको छ। मधेश प्रदेश सभा सदस्य ललितादेवी दासले मुसहर समुदायको अवस्था हेर्दा ती समुदायका लागि कुनै सरकार नै नरहेको अनुभव सुनाउनुभयो। उहाँले थप्नुभयो, “मधेश प्रदेश सभामा आवाज उठाउँदै आइरहेको छु। मुसहर समुदायको नागरिकता र जन्मदर्तासँगै आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीको कार्यक्रम तीनै तहको सरकारले गर्न आवश्यक छ।”

सर्लाहीमा दुई मोटरसाइकल ठोक्कँदा एकको मृत्यु, ३ जना घाइते

खबर दर्पण समाचारदाता

भदौ २८ गते, सर्लाही

सर्लाहीमा दुई मोटरसाइकल ठोक्कँदा भएको दुर्घटनामा एक जनाको मृत्यु भएको छ भने ३ वर्षीया बालिकासहित तीनजना घाइते भएका छन्।

बागमती नगरपालिका- ८ वागमती नगरपालिका- ८ शंकर पुर निवासी ५० वर्षीय कार्की दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएका थिए। उनको उपचारको क्रममा हरि वनस्थित सरस्वती अस्पतालमा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। अर्को मोटरसाइकल सवार हरिवन- १ का ३२ वर्षीय मुकेश कुमार साह, उनकी श्रीमती २६ वर्षीया शान्ता कुमारी साह र ३ वर्षीया छोरी घाइते भएका छन्।

बालिकाको अवस्था गम्भीर रहेको इलाका प्रहरी कार्यालय वरहथवाका प्रहरी नायव उपरीक्षक लिलाराज लामिछानेले जानकारी दिए। मृतक कार्कीको शव पोष्टमार्टमका लागि प्रादेशिक अस्पताल मलंगवा लगेको छ। घटनाको सम्बन्धमा थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

बालबालिकालाई अनिवार्य विद्यालय पठाऔं, शिक्षा दिएर असल नागरिक बनाऔं।

डैंगी नियन्त्रणका तीन उपाय

लामसुटेको वृद्धि विकास रोकन लामसुटेले फुल पार्न सक्ने ठाउँ पत्ता लगाई नष्ट गर्ने तथा गमला, टायर वा कुनैपनि खुला भाँडामा पानी जम्न नदिने

लामसुटेको टोकाईबाट बच्ने उपायहरू अपनाउने

डैंगीका लक्षण देखिए तत्काल स्वास्थ्यकर्मीसँग सल्लाह गरी उपचार गराउने

विदेह नगरपालिका

धनुषा

खबर दर्पण राष्ट्रिय दैनिक प्रकाशनका लागि प्रकाशक/सम्पादक : अजय कुमार साह, (५८४४०२५९८४) उप-सम्पादक : धर्मेन्द्र कुमार यादव ‘यदुवंशी’ (५८५४०२५०५३)

कमप्युटर अपरेटर : बिबेक कुमार महतो (५८०४८०४७००) E-mail : khabardarpan.news@gmail.com / ajay.shahjnk@gmail.com

मुद्रक : एएसडी अफसेट प्रेस क्षीनपा-५ महेन्द्रनगर धनुषा, प्रधान कार्यालय : बर्दिवास -३, महोत्तरी र शाखा कार्यालय क्षीनपा - ५ महेन्द्रनगर, धनुषा